

* **Dostupnost i cijena legalnih i ilegalnih droga u RH (DCID2)**

doc.dr.sc. Dalibor Doležal
doc.dr.sc. Anita Jandrić Nišević
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Zagreb, 16. srpnja 2013.

*ispitati cijenu, učestalost konzumiranja, način konzumiranja, izvore nabave, načine nabave te dostupnost legalnih i ilegalnih droga, ali i novih psihoaktivnih tvari na području Republike Hrvatske

*Nastavak projekta DCID iz 2011

***Cilj i svrha projekta**

- Ured za suzbijanje zlouporabe droge Vlade Republike Hrvatske
- Odsjek za kriminologiju, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
- **Udruga Terra (Rijeka), Udruga za unaprjeđenje kvalitete življenja LET (Zagreb) , Udruga HELP (Split), Udruga Institut (Pula), Hrvatski Crveni križ (Zagreb) te Udruga za borbu protiv ovisnosti "NE-ovisnost,, (Osijek)**

*** Sudjelovanje u provedbi projekta**

- * Udruge koje se bave programima smanjenja štete („harm reduction” programi) - svakodnevni kontakt s ovisnicima, poznavanje klijenata, pokrivenost područja
- * Upitnik izrađen u suradnji sa svim sudionicima istraživanja - na temelju upitnika iz istraživanja DCID
- * Vremensko razdoblje provođenja ispitivanja = prosinac 2012- travanj 2013

* Način provođenja ispitivanja

- * Metoda ispitivanja - strukturirani intervju
- * Sudjelovanje u ispitivanju je bilo na dobrovoljnoj osnovi; nije ponuđena nikakva novčana naknada; potpuna anonimnost ispitanika

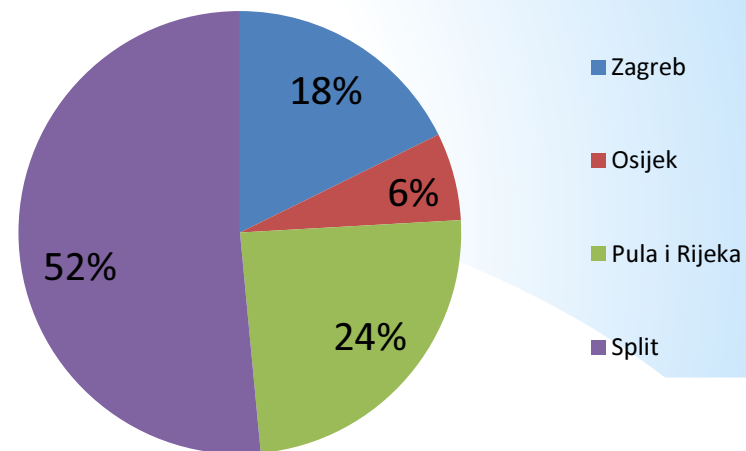
* Način provođenja ispitivanja

* OPIS UZORKA

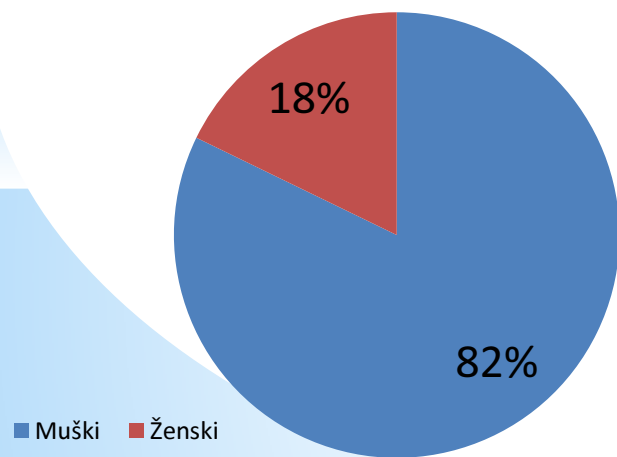
* Broj ispitanika: 582

* Starosna dob: 16 i 63, a prosječna starosna dob ispitanika bila je 35 godina (SD = 6,98018)

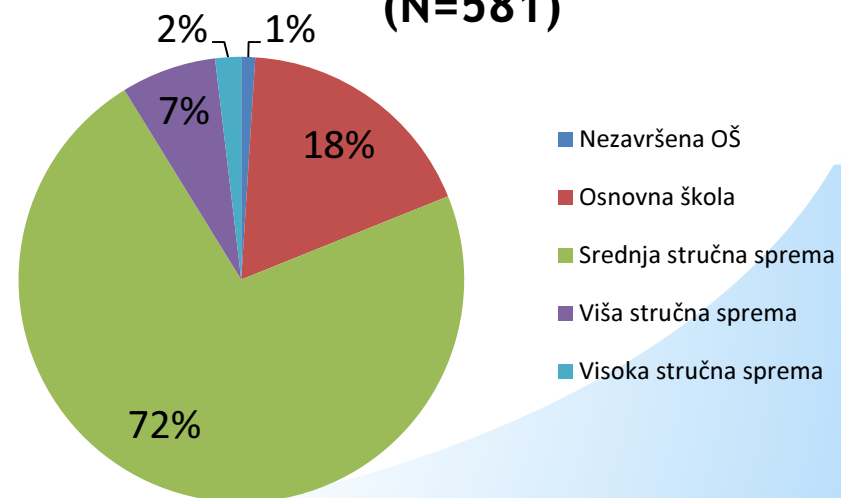
Zastupljenost prema gradovima (N=582)

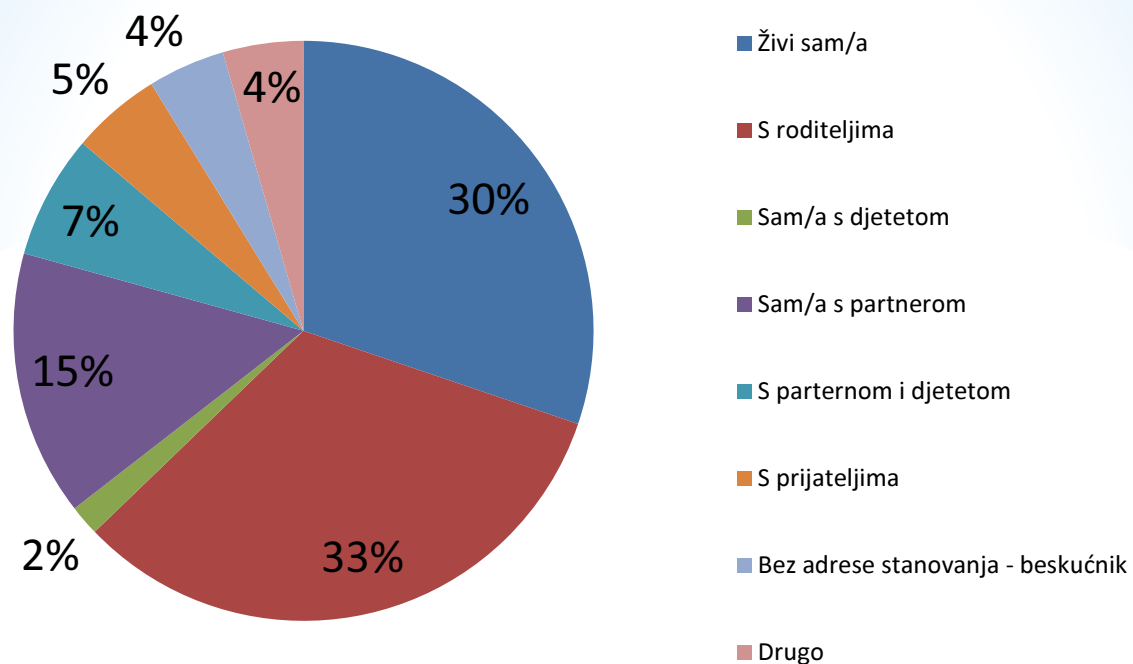

Zastupljenost prema spolu (N=582)

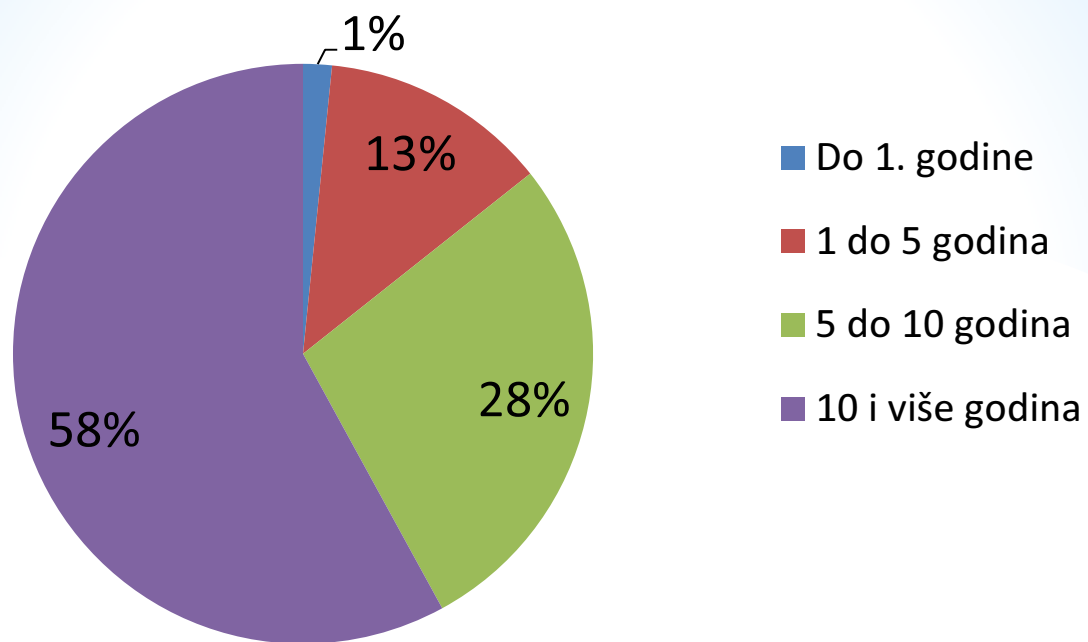

Obrazovni status ispitanika (N=581)

*Uvjeti života (N=582)

*** Vremensko razdoblje redovitog konzumiranja droga (N=582)**

Vrsta droge	N (od ukupno 582)	Prosječna cijena (KN)
Marihuana (1 gram)	484	53,45
Hašiš (1 gram)	131	77,55
Heroin (1 gram)	431	403,00
Metadon (1 tableta)	365	11,33
Metadon (1 mililitar)	254	14,65
Buprenorfin (Subutex) (1 tableta-2mg)	84	21,58
Buprenorfin (Subutex) (1 tableta-8mg)	127	25,86
Buprenorfin-nalokson (Suboxon) (1 tableta-2mg)	129	19,26
Buprenorfin-nalokson (Suboxon) (1 tableta-8mg)	230	29,28
Kokain (1 gram)	370	600,00
Amfetamin (1 gram)	257	140,00
Metamfetamin (1 gram)	93	360,00
Ecstasy (1 gram)	234	65,81
LSD (1 tableta)	63	99,00
Sintetski katinoni (1 gram)	11	146,36
Sintetski kanabinoidi (1 gram)	12	71,66
Sintetski kanabinoidi (1 joint)	10	54,50
Lijekovi	92	11,89
Druge droge	16	124,87

Usporedba nekih rezultata s prethodnim istraživanjem

Vrsta droge	DCID1 - 2010	DCID1-2010	DCID2-2012	DCID2-2012
	N (622)	Prosječna cijena KN	N (582)	Prosječna cijena KN
Marihuana (1 gram)	458	63,61	484	53,45
Hašiš (1 gram)	300	122,35	131	77,55
Heroin (1 gram)	571	431,27	431	403,00
Metadon (1 tableta)	469	12,66	365	11,33
Metadon (1 mililitar)	291	12,83	254	14,65
Kokain (1 gram)	448	648,34	370	600
Amfetamin (1 gram)	342	154,80	257	140,00
Metamfetamin (1 gram)	43	412,67	93	360,00
Ecstasy (1 gram)	289	34,32	234	65,81
LSD (1 tableta)	106	111,32	63	99,00
Druge droge	8	112,50	16	124,87

VRSTE DROGA	N (582)	Niti jednom (%)	Jednom (%)	Jednom ili više puta mjesečno (%)	Jednom ili više puta tjedno (%)	Svakodnevno (%)
Marihuana	574	16,6	2,4	18,1	35,9	27
Hašiš	567	80,4	3	11,3	4,2	1,1
Heroin	576	21,2	6,4	25,5	24,7	22,2
Metadon	580	37,1	2,6	9,0	10,7	40,7
Buprenorfin (Subutex)	575	91,7	0,7	3,0	1,7	3,0
Buprenorfin-nalokson (Suboxon)	574	73,2	3,5	7,1	3,5	12,7
Kokain	573	47,3	12	32,3	6,3	2,1
Amfetamin	570	61,1	17,5	18,9	1,6	0,9
Metamfetamin	574	85,4	9,2	4,5	0,5	0,3
Ecstasy	573	77,7	7,3	11,5	3,3	0,2
LSD	570	91,1	5,1	2,3	1,4	0,2
Sintetski katinoni	570	98,9	0,9	0,2	-	-
Sintetski kanabinoidi	571	96,5	1,4	1,4	0,7	-
Lijekovi	576	73,1	0,7	4,9	4,7	16,7
Druge droge	567	85,2	8,3	6,2	0,4	-
Drugo	568	95,8	2,6	0,7	0,4	0,4

VRSTE DROGA	N (582)	Intravenozno %	Ušmrkavanjem %	Pušenjem %	Oralno %	Drugi način %
Marihuana	456	-	0,9	97,6	1,3	0,2
Hašiš	103	1	6,8	91,3	1	-
Heroin	453	94,3	3,3	1,5	0,9	-
Metadon	353	74,5	1,4	0,6	22,7	0,8
Buprenorfin (Subutex)	43	37,2	20,9	-	39,5	2,3
Buprenorfin-nalokson (Suboxon)	144	36,1	13,2	0,7	49,3	0,7
Kokain	291	44,3	51,9	2,4	0,7	0,7
Amfetamin	219	12,3	83,6	1,4	2,3	0,5
Metamfetamin	82	11	59,8	18,3	7,3	3,7
Ecstasy	126	1,6	6,3	0,8	91,3	-
LSD	49	10,2	2	2	83,7	2
Sintetski katinoni	7	14,3	71,4	14,3	-	-
Sintetski kanabinoidi	18	5,6	-	88,9	5,6	-
Lijekovi	131	3,8	1,5	1,5	90,8	2,3
Druge droge	85	4,7	78,8	3,5	8,2	4,7
Drugo	24	20,8	12,5	4,2	50	12,5

VRSTE DROGA	N (582)	Diler %	Prijatelj %	Partner %	Internet %	Smartshopp %	Liječnik %	Drugo zdravstveno osoblje %
Marihuana	469	78,5	15,4	4,1	-	-	-	-
Hašiš	106	61,3	31,1	3,8	-	-	-	-
Heroin	447	93,1	6	0,9	-	-	-	-
Metadon	338	68,6	11,5	2,1	-	0,9	16,6	0,3
Buprenorfin (Subutex)	47	31,9	23,4	12,8	-	0,9	16,6	0,3
Buprenorfin-nalokson (Suboxon)	120	56,7	18,3	6,7	0,8	1,7	15,8	-
Kokain	284	89,1	9,9	1	-	-	-	-
Amfetamin	214	84,1	15,9	-	-	-	-	-
Metamfetamin	84	91,7	7,1	1,2	-	-	-	-
Ecstasy	128	84,4	10,2	4,7	-	-	-	-
LSD	52	69,2	25	5,8	-	-	-	-
Sintetski katinoni	5	80	20	-	-	-	-	-
Sintetski kanabinoidi	20	25	35	-	-	35	5	-
Lijekovi	140	59,3	15	2,9	-	-	20	-
Druge droge	84	96,4	2,4	-	-	-	1,2	-
Drugo	19	63,2	15,8	-	-	10,5	10,5	-

Ukoliko je odgovor na prethodno pitanje „liječnik“, molimo označite o kojoj vrsti liječnika je riječ:

VRSTE DROGA	N	Ovlašteni liječnik službe za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti ili bolnice	Liječnik obiteljske medicine	Liječnik privatne prakse
Metadon	83	42,2	43,4	13,3
Buprenorfin (Subutex)	21	42,9	42,9	14,3
Buprenorfin-nalokson (Suboxon)	53	22,6	56,6	20,8
Lijekovi	29	24,1	51,7	20,7

VRSTE DROGA	N (582)	Dostava kući	Javno mjesto otvorenog tipa (park, ulica...)	Javno mjesto zatvorenog tipa (klub, kafić...)	Kod dilera kući	Drugo
Marihuana	463	14,9	33	16,2	27,6	8,2
Hašiš	104	28,8	39,4	11,5	14,4	4,8
Heroin	452	8,8	32,7	19,7	33,6	5,1
Metadon	323	9,9	25,4	15,5	30	18,3
Buprenorfin (Subutex)	47	14,9	46,8	8,5	6,4	19,1
Buprenorfin-nalokson (Suboxon)	129	7,8	45	15,5	19,4	11,6
Kokain	294	10,2	21,4	24,1	35,7	7,1
Amfetamin	213	11,7	24,9	20,7	35,2	6,6
Metamfetamin	90	5,6	17,8	15,6	45,6	13,3
Ecstasy	125	11,2	24	19,2	33,6	10,4
LSD	51	17,6	29,4	27,5	13,7	5,9
Sintetski katinoni	8	25	37,5	12,5	12,5	12,5
Sintetski kanabinoidi	23	17,4	8,7	8,7	13	47,8
Lijekovi	115	7,8	29,6	14,8	27,8	19,1
Druge droge	87	-	6,9	18,4	57,5	14,9
Drugo						

VRSTE DROGA	N (582)	Potpuno dostupna (1h)	Vrlo lako dostupna (2-4h)	Lako dostupna (6-8)	Teško dostupna (24-48h)	Potpuno nedostupna	Ne znam
Marihuana	555	36,2	27,9	18,2	3,8	-	13,9
Hašiš	541	10,4	3,9	7,4	6,5	0,2	71,7
Heroin	569	14,6	15,8	25,1	22,1	4,9	17,4
Metadon	568	22,5	15,5	23,4	6,2	0,2	32,2
Buprenorfin (Subutex)	530	11,1	2,8	7,9	3,4	0,4	74,3
Buprenorfin-nalokson (Suboxon)	531	19,6	4,5	15,1	4	-	56,9
Kokain	558	8,6	7,9	11,8	21	11,8	38,9
Amfetamin	548	10,4	5,7	9,7	16,2	2,4	55,7
Metamfetamin	543	2,6	2,6	5,7	7,4	3,3	78,5
Ecstasy	541	6,8	7,6	11,5	5,7	0,4	68
LSD	542	3	2,8	3,1	8,7	1,8	80,6
Sintetski katinoni	538	1,9	0,7	0,7	1,3	1,1	94,2
Sintetski kanabinoidi	541	3,7	1,7	2,8	1,8	0,6	89,5
Lijekovi	534	19,5	8,6	7,7	2,1	0,6	61,6
Druge droge	540	2,4	6,5	6,5	0,9	0,9	82,8
Drugo	540	2,2	1,1	0,9	0,6	1,1	94,1

* U sklopu upitnika korisnicima usluga udruga postavljena dva pitanja čiji su odgovori bili korišteni za izračun višekratnika procjene veličine populacije.

* 1. *Koliko prijatelja imate koji uzimaju droge?*

* 2. *Od navedenog broja prijatelja, koliko ih je tijekom 2012. bilo uključeno u liječenje (bolničko i izvanbolničko) u zdravstvenom sustavu?*

*** Procjena veličine populacije intravenskih ovisnika koji redovito uzimaju opijate**

- * Višekratnik je izračunat na temelju udjela medijana broja liječenih prijatelja korisnika NGO-a (pitanje 2) i medijana broja njihovih prijatelja koji uzimaju droge (pitanje 1).
- * Analizom podataka utvrđeno je da su korisnici NGO dominantno opijatni ovisnici koji uzimaju drogu intravenskim putem, te su stoga podatci dobiveni istraživanjem korišteni za izračun veličine populacije **intravenskih ovisnika koji redovito uzimaju opijate.**

*** Procjena veličine populacije intravenskih ovisnika koji redovito uzimaju opijate**

* Za izračun procijenjene populacije korišteni su podatci Registra osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga o liječenim osobama u 2012. godini. Kao bazna vrijednost intravenskih ovisnika izdvojen je broj liječenih opijatnih, intravenskih ovisnika koji su uzimali opijate minimalno jedanput mjesečno u 2012. godini.

Regija	Bazna vrijednost	Višekratnik	Procijenjena veličina populacije
Republika Hrvatska	417	10/5	834

* Prema podacima navedenim u tablici bazna vrijednost procijene veličine populacije za Republiku Hrvatsku iznosi 417 osoba, odnosno 417 osoba koji su liječeni u sustavu zdravstva u 2012. godini su redovito minimalno jedanput mjesečno uzimali opijate intravenskim putem. Višekratnik procijene iznosi 2 odnosno ispitanici su se izjasnili da je 5 od 10 njihovih prijatelja koji uzimaju opijate bilo liječeno u zdravstvenom sustavu u 2012. godini zbog ovisnosti o psihoaktivnim drogama.

* **Prema tim podacima procjenjuje se da u Republici Hrvatskoj ima 834 (DCID1 = 2320) osoba koje redovito, minimalno jedanput mjesečno uzimaju opijate intravenskim putem, a nisu obuhvaćeni liječenjem.**

Dr.sc. Dalibor Doležal,
Sveučilište u Zagrebu
Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet
Odsjek za kriminologiju
E-mail:dolezal.dalibor@gmail.com
dalibor@erf.hr